

בענין חלומות

פ' וילא תספ"א

1# בראשית כח - וַיַּחְלֹם וְהִנֵּה סֹלֶם מַצֵּב אֲרָצָה וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מַלְאָכִי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֵרָדִים בּוֹ... וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֹן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹקִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. וַיִּשָּׁכֶם יַעֲקֹב בְּבֶקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שָׁם מְרֹאשֹׁתָיו וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצַק שָׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ.

2# זכריה יב - כִּי הִתְרַפִּים דְּבָרוּ אָנֹן וְהִקּוּסְמִים חָזוּ שֶׁקָּר וְחִלְמוֹת הַשָּׁוֵא יְדַבְּרוּ הֶבֶל יִנְחַמוּן עַל כֵּן נָסְעוּ כְמוֹ צֹאן יַעֲנֵנו כִּי אֵין רָעָה.

3# במדבר יב:ו - וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ נָא דְבָרֵי אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם ה' בְּמִרְאָה אֱלֹו אֲתוֹדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ.

4# מס' ברכות נז: - חלום אחד מששים לנבואה

5# מס' ברכות נה: - שמואל כי הוה חזי חלמא בישא אמר (זכריה י') וחלמות השוא ידברו כי הוה חזי חלמא טבא אמר וכי החלומות השוא ידברו והכתיב (במדבר יב) בחלום אדבר בו רבא רמי כתיב בחלום אדבר בו וכתוב וחלמות השוא ידברו לא קשיא כאן על ידי מלאך כאן על ידי שד

6# מס' ברכות נה: - אי מאן דחזא חלמא ולא ידע מאי חזא ליקום קמי כהני בעידנא דפרסי ידיהו ולימא הכי רבונו של עולם אני שלך וחלומותי שלך חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא בין שחלמתי אני לעצמי ובין שחלמו לי חבירי ובין שחלמתי על אחרים אם טובים הם חזקם ואמצם כחלומותיו של יוסף ואם צריכים רפואה רפאם כמי מרה על ידי משה רבינו וכמרים מצרעתה וכחזקיה מחליו וכמי יריחו על ידי אלישע וכשם שהפכת קללת בלעם הרשע לברכה כן הפוך כל חלומותי עלי לטובה ומסיים בהדי כהני דעני צבורא אמן.

7# רבינו בחיי - בראשית מא:א - ודע כי החלומות מפני ג' סבות. מפני מאכלים, מפני מחשבות, מפני חזק הנפש. המאכלים מולידים גסות ומעלין עשן אל המוח, והחלום הבא בסבת זה הכל עניני הבל ודברים בטלים. החלום הבא בסבת מחשבות הוא כשאדם מחשב בהם תדיר, ומכח ציור המחשבה שהוא מחשב בהם ביום יראה אותם בלילה, הוא שכתוב בנבוכדנצר (דניאל ב) רעיוניך על משכבך סליקו. והחלום הבא מפני חזק הנפש הוא האמתי הראוי מכלם שהוא מכחות הנפש... בשעת השינה שההרגשות בטלות הכח הזה מתחזק בו עד שיהיה הענין נדמה לו כאלו ראה אותו בהרגש והחלום הזה צודק כשהכח המדמה חזק באדם והוא שבא לאדם מבלי שיהרהר בו ושלא על דרך הרגילות כלל, וזו היא נבואה קטנה...

8# מס' שבת יא. - אמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת אמר רב חסדא ובו ביום ואמר רב יוסף אפילו בשבת

9# שו"ע או"ח ס' רפח:ד - מותר להתענות בו תענית חלום כדי שיקרע גזר דינו. וצריך להתענות ביום ראשון, כדי שיתכפר לו מה שביטל עונג שבת. ואם תשש כחו ואינו יכול להתענות ב' ימים רצופים, לא יתענה ביום א' ויתענה אח"כ.

10# משנה ברורה שם ס"ק ז - תענית חלום - וגם יבלה כל היום בתורה ובתפלה ויתכפר לו ובסדר היום כתב דיוכל להתודות על עונותיו כשמתענה כמו בחול. ועיין לעיל בסימן ר"כ במ"ב דעוברות ומניקות אין להורות להן להתענות אפילו בחול אלא יתנו פדיון נפשם לצדקה ובפרט אם הן חלושות בודאי אין להן להחמיר על עצמן. כתב הט"ז אם הרהר ביום וחלם לו בלילה מענין ההרהור אין לו להתענות בשבת דההרהור גרם זה ולא הראוהו מן השמים.

11# שו"ע שם סעיף ה - י"א שאין להתענות תענית חלום בשבת אלא על חלום שראהו תלת זימני. וי"א שבזמן הזה אין להתענות תענית חלום בשבת שאין אנו בקיאים בפתרון חלומות לידע איזה טוב ואיזה רע. והעולם אומרים שנמצא בספרים קדמונים שעל שלשה חלומות מתענים בשבת, ואלו הן הרואה ס"ת שנשרף, או יוה"כ בשעת נעילה, או קורות ביתו או שיניו שנפלו; וי"א הרואה יוה"כ אפילו שלא בשעת נעילה; וי"א הרואה שקורא בתורה; וי"א הרואה שנושא אשה.

12# משנה ברורה שם ס"ק טו - שעל ג' חלומות מתענין - ואף באלו הג' אין להתענות בשבת אא"כ התענית עונג לו כגון שנפשו עגומה עליו וכשיתענה ימצא נחת רוח לאפוקי אם הוא אדם דלא קפיד בחלום רע או שהתענית קשה עליו ומצטער יותר בתעניתו ממה שמצטער בפרד החלום אסור להתענות בשבת (ריב"ש) ובשם שלי"ה כתבו האחרונים שאף באלו הג' היה רגיל על הרוב לפסוק שלא להתענות בשבת אלא יתענה ב' ימים בחול נגד יום השבת ויום ראשון שאחריו :

13# מס' סנהדרין ל. - הרי שהיה מצטער על מעות שהניח לו אביו ובא בעל החלום ואמר לו כך וכך הן, במקום פלוני הן, של מעשר שני הן, זה היה מעשה ואמרו דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין.

14# שו"ע יו"ד ס' רנט - וכן אם אמרו בחלום אלו המעות שהטמין אביך של צדקה הם אינו כלום דדברי חלומות לא מעלין ולא מורידין

15# שו"ע יו"ד ס' ריב - הנודר בחלום אינו כלום ואינו צריך שאלה ויש אומרים שיתירו לו עשרה דינעו למקרי (ויתירו לו בחרטה כאלו נדר בהקיץ) (תשובת הגאונים), ויש לחוש לדבריהם. (מיהו אי לית ליה בקלות עשרה דינעו למקרי, יתרנו בשלשה כשאר נדר) (רשב"א סימן תרס"ח).

16# שו"ע יו"ד ס' שלד:לה - נידוהו בחלום הוי נידוי וצריך התרה ואפי' התירו לו בחלום אינו כלום.

17# שו"ת תשב"ץ ח"ב ס' קכח - ...מעתה אחר שנתישב לנו מדברי חכמינו ז"ל והשכל מעיד עליו כי יש חלומות צודקים ראוי לחוש להם, ויש חלומות בלתי צודקים אין לחוש להם אנחנו מסופקים בזה החלום אם הוא צודק או הוא בלתי צודק אם יש לנו לחוש בדבר הראוי לחוש ושלא לחוש בדבר שאין ראוי לחוש כפי שרשי התלמוד. וידוע הוא כי בכל דבר שבממון יש לנו להעמיד הממון שנפל בו הספק בחזקתו, ועל זה אמרו באותו שהיה מצטער על מעות מעשר שני שהניח אביו שאין לו לסמוך על החלום ויונח הממון ההוא בחזקתו כאשר היי קודם החלום, דברי חלומות בכענין זה לא מעלין ולא מורידין להוציא הממון מחזקתו... אבל במי שנדוהו בחלום אם על ידי מלאך הוא הרי הוא מנודה ואם ע"י שד הוא אינו מנודה וא"כ זה ספק מנודה ספק אינו מנודה והרי זה כספק איסורי אם אסור לספר ולכבס ולהתרחק מבני אדם ד' אמות אם לא ומן הספק צריך היתר ככל ספק איסורי שאפשר לצאת מידי ספק על ידי תקנה ויתירוהו עשרה שזה הוא מנודה לשמים...

18# שו"ת שיבת ציון ס' נב - אמנם היותר נראה בהתרת קושית הסתירה הזאת הוא לפענ"ד ע"פ החקירה מענין החלום אשר אמרו חז"ל שהוא אחד מס' בנבואה וכאשר נתבונן בזה על אשר יחסו חז"ל החלום לחלק ששים מנבואה הוא מטעם שסיבת החלום אשר אינו מסיבת הגופני והוא חלום שהיא הודעה ומראה מן השם ב"ה, והתעוררות החלום הזה הוא בדמיון התעוררות הנבואה, ולהבין זה צריך הקדמה אחת בחקירת פעולת כח הנפש המעורר ופועל הרהורים ומחשבות ודעות האדם איך יוצא כח הנפש אל הפועל. ודע לך כי מחשבות האדם ותחבולותיו והרהורים כשיוצאים אל הפועל מרגיש האדם איזה עסק במוח שבראשו ובחדרי לבבו, ונלאו כל המחקרים למצוא דבר ברור לידע המעשה והשתנות אשר נעשה בהמוח והלב, ומה הוא העסק הנרגש עצמות הרהור והמחשבה, ויש מהמחקרים האומרים כי כאשר יתעורר כח הנפש להוליד מחשבה והרהור יתפעל בהמוח ובלב איזה ציור דק דקה מן הדקה, וכל מחשבה ודעה והרהור יש לו ציור מוגבל לתכונתו כפי מה שהוא, ולפי ערך רבות המחשבות אשר בלב איש כן הוא ערך הציורים המתהווים בהמוח וגם זה הוא הסיבה להשכחה כאשר בהמשך הזמן או מפני סיבה אחרת נמס ונמחק הציור מכלי המוח אז נשכח ונאבד המחשבה הזאת, ולפעמים לא נמחק הציור לגמרי ונשאר עדיין רושם אז איתא בחזרה שבהתעוררות כח הנפש יתעורר הציור מהדעה והמחשבה הזאת ויזכור הנשכח, אמנם אם כבר נמחק הציור לגמרי ליתא בחזרה ונשכח ויוצא מהלב, וזה הוא סיבת כח המדמה אשר נדמה במחשבת האדם, דהיינו שהציורים האלה מתעוררים בפועל הכח שבנפש האדם מהדמיון במה שכבר מצא מקום לציור בכלי המחשבה ומולידים לנוכח כח העיוני מעשים ותמונות בהמשך ובקיבוץ כמה ציורים הנ"ל, ולפעמים המה באים על סדר נכון, ולפעמים המה בלי סדר כאשר יקרה המקרה בהתעוררות הציורים, וזה הוא החלום, כי המוח והלב לא ינוחו ולא ישקטו מלחשוב בהתעוררות הציורים המולידים עשתונות והרהורים בכח המדמה. ובהקיץ אין מקום להוצאת כח המדמה מפני טרדת החושים המטרידים את האדם בפעולותיהם בעת היקיצה ונתבטל כח המדמה ואינו נרגש, אך בעת השינה כאשר ינוחו החושים אז יש מוצא לכח המדמה להתעורר ע"י עכול המזון או ע"י חולשת מזג הגוף במרוצת הדם הסובב בגוף האדם או ע"י סיבות חומריות אחרות ומפני זה שכחים הרבה חלומות מעין הרהורי דיומא, יען כי הציורים האלה

אשר חדשים מקרוב נולדו רושם ציורים האלה עדיין הם חזקים ולהם משפט הקדימה בהתעוררות פעולותיהם בכח המדמה ובראשונה יסעו וכל מה שנראה בחלום בהתגברות כח המדמה ע"י סיבות הגוף הן המה הבל ואין בהם ממש. אך יש עוד התעוררות כח המדמה אשר הוא סיבה מן השמים לגלות לאדם דבר מה, חלום זה יש בו ממש כי גם הנבואה אשר היה לנביאים היה בהתעוררות כח המדמה והוא בחפץ ה' ורצונו יתברך להעיר רוח נבואה לנביאים היה במראות הנבואה התעוררות כח המדמה, ורק משה רבינו ע"ה שהיה מבחר אנושי הנבואה באה לו בידיעה ממש מאתו יתברך כמ"ש (במדבר י"ב וי"ו) אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו וגו', דהיינו כמו שהחלום הוא מראה בכח המדמה והוא ע"י התעוררות ציורי הרהורים בשעת השינה בעת שינוחו החושים כן היא הנבואה שברצון ה' יתעוררו ציורי עשתנותיו של הנביא ונדמה לו בכח המדמה המראה וכאשר בא עליו שפע הנבואה נתעלף בביטול הרגשת החושים. ועיין בזה ברמב"ם בפרק ז' מהל' יסודי התורה ובספרו מורה נבוכים בחלק שני מפרק י"א עד סוף החלק ההוא שם מבואר זה ע"ש היטב. ועיין באברבנאל פרשת בהעלותך. ומעתה החלום האמת יש לו יחוס לנבואה כי התפעלות שניהם הוא בעת הפרדת הרגשת החושים אשר יפנו מקום להתעוררות כח המדמה. ומעתה אחר ההודעה הזאת כאשר החלום האמיתי יש לו צד השווה קצת לנבואה והוא חלק א' מששים בנבואה וגם בתכליתו דומה החלום לנבואה, וכמו שרוב הנביאים היה בהוראת דברים שיהיה לעתיד, וכן איתא במסכת חולין דף צ"ב ע"ב דאמר ר"י וכי מראין לו לאדם מה שהיה והלא אין מראין לו לאדם אלא מה שעתיד להיות, הרי שהחלום הוא בהוראת דברים לעתיד, אבל בהגלות דבר אשר כבר נעשה בהסתר אינו מסוג הנבואה כ"א בהוראת רוח הקודש שהיא למטה ממדרגת הנבואה כמו שנאמר סוד ה' ליראיו. ולפי ההנחה הזאת יש לישוב הסתירה הנ"ל, דאם נדמה לאדם בחלום שנידוהו הלא באמת אין כאן לא חרם ולא נידוי אלא שהמראה הזאת הוא דרך משל וחידה כמו שהנבואה היא במראה וחידה והפתרון מהחידה הזאת הוא הודעת פורענות כמ"ש התוס' שם במסכת נדרים וא"כ הוא הוראה לעתיד שפורענות מוכן לבוא עליו ר"ל א"כ זה הוראה לעתיד ויש לו שייכות ודמיון לנבואה לכך חוששין לחלום זה פן הוא מסוג הנבואה וצריך התרה, ובנודר בחלום לדעת מי שחושש להחמיר הוא ג"כ מטעם שיש לו דמיון לנדוי כי בהרבה דברים שוה דין נדר לדין נדוי, וג"כ יש לחוש שהיא הוראה לפורענות העתיד לבוא עליו לכך חושש לה להצריך התרה, משא"כ באומר לו בעל החלום שהמעות שהניח לו אביו במקום פלוני הם וכך וכך ושל מעשר הם, הוראה והודעה זו שהם מעות מעשר הוא על עבר שכבר הם מעשר ולא על העתיד וזה אין לו יחוס לסתם נבואה ולכך אין חוששין לדברי החלומות ואמרין שהוראה הזאת הם דברים בטלים ובא בכח המדמה שנתעורר ע"י סיבת הגוף שהוא חלום יעוף אשר שוא ידבר. וה' יצילנו מכל פחד ובהלה וחרדה. וישים בנו רוח חכמה, רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' אמן. כ"ד הטרוד : הק' שמואל סג"ל לנדא.

19# שו"ת רדב"ז ח"ו ס' ב אלפים רפו - שאלת ממני מי שיש לו תפילין לדעת ר"ת ורוצה לעשותם לדעת רש"י ז"ל אם יש בדבר חשש איסור...תשובה אע"ג שאין בזה צד פיסול שהרי אפי' לדעת ר"ת צריך לכתוב אותם על הסדר ואין המחלוקת אלא בסדר הנחתן בבתיים מ"מ יש בדבר איסור מצד שמזלזל בכבוד כל בעלי סברא זו שהרי לדעתם התפילין כשרים ופוסל אותם ומורידן מקדושתן ואין לך איסור גדול מזה...ואני נשאלתי ע"ז והוריתי שהדבר מותר ובאותה הלילה הראוני בחלומי שלא הוריתי יפה וחזרתי בי ועיינתי בדבר וראיתי שיש בזה זלזול בכל גאוני עולם ולכן אני גוזר אומר שאסור לעשות כן מן הדין מהטעמים אשר כתבתי.

20# בית יוסף או"ח תרנא:יא - אם צריך לחבר האתרוג ללולב בשעת הנענוע ולנענע שניהם יחד או אם אינו מנענע אלא אגודת הלולב לבד ויד שמאלו שהאתרוג בה תהא עומדת במקומה בלי נענוע דבר זה לא נתבאר בגמרא ולא בדברי הפוסקים אבל ה"ר מנחם מרקנ"ט כתב בפרשת אמור (ד"ה ולקחתם) צריך לסמוך האתרוג עם שאר המינים שלא להפרידה מן הבנין וסוד זה נגלה אלי בחלום בליל יום טוב הראשון של חג הסוכות בהתאכסן אצלי חסיד אחד אשכנזי שמו הרב ר' יצחק ראיתי בחלום שהיה כותב השם ביו"ד ה"א והיה מרחיק ה"א אחרונה מן השלש אותיות הראשונות ואמרתי לו מה זה עשית והשיב כך נוהגים במקומינו ואני מחיתי בו וכתבתי אותו שלם ואשתומם על המראה ואין מבין למחר בעת נטילת לולב ראיתי שלא היה מנענע רק הלולב ומיניו בלא אתרוג והבנתי פתרון חלומי וחזר בו ורז"ל רמזו סוד זה בויקרא רבה (פ' אמור ל ט) אמר[ו] שם פרי עץ הדר (ויקרא כג מ) זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (תהלים צו ו), דה"א טז (כז) הוד והדר לפניו, כפות תמרים זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (תהלים צב יג) צדיק כתמר יפרי, וענף עץ עבות זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (זכרי' א ח) והוא עומד בין ההדסים, וערבי נחל זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (תהלים סח ה) סולו לרוכב בערבות תראה שכל המינים האלו רומזים בשם יתברך עכ"ל]

10 וימי. וייל דהייפ אטיג שאקי רואין שמקלחו מתקיים, ואיכ מעין נבואה הוא, ולא שוא ממש, לא תימא שבדלוי יתקיים כולו אלא אפשר דמעורב צו גיכ דברים בטלים. זכו לנאמח הגמרא, ולנאמח רבינו והנבואה

צקי בית נתן מכהי, גיכ לריך לפרש הכי ולהיפך, אטיג שרואין אנו שכולו אינו מתקיים, ועייכ יש צו דברי שוא, לא תימא דכולו שוא ודיצ, דודאי ייל מקלחו אמת, ואטיג שיש חלומות כולן שוא ידברו, אבל מכימ יש מקלחם שיש זכס דבר אמת גיכ. והיינו שהביא רבינו מקרא הכזא נבואה אני ואמך וגוי ולא מקרא דזכס השמש וכירח וגוי כמו דאי בגמרא, משום דאפשר לפתור את משל כירח על כמכ חופניס לודקיס כדאי צמדש וצמפרשי על כתורה, אבל יעקב פתרו על אמו דאיא לכיות לודק, ומכימ שמר את הדבר. ולא תקשכ כא מקרא מלא הוא צירמי מה לתבן את הכר ודרשו

אינו מתקיים מכצתו מתקיים מנלן מיוסף דכתיב חבא נבא אני ואמך והחוא יומא אימיה לא חואי:

ברם צריך אילו היכא דאמר ליה בתלמייה זחי דשבק אבוך בדוכתא פלניא סחתין וכך וכך חוו וכך וכך מנייחו צדקה וכך וכך מינייחו דחדש או דמעשר או דפלוני הם ואור ואשכח הם חכי נמי מיבעי ליה למיסבך על חילמא אי לא מי אמרינן יי מדאשכח כולה מילתא קושטא חכי נמי קושט' היא או דילמא תאי לצעורי בעי ואפסודי מסונא בחכי לא מפקינן תיש דתניא יי * חרי שחי מצטער על מעות מעשר שני שהניח לו אביו ובא בעל חלום ואומ' לו כך וכך הם ובמס' פלוני הם ושל פלוני הם ומעש' שני הם זה היה מעשה ואמרו דברי חלומות לא מעלין ולא מורדין:

דרשה עשיר ועני ורשע באין לדין

ד שאילתא * דאייו מן דמחייב שמתא ומשמתין

שאלטער ורעיוני על משכבי סליקו אפשר שיש צו דיצ גיכ. אייר אבין מאן דעצד יאות עבד כרי יוקי. פי דמאן דלא מלטער ראוי לחוש להחלוס וכריי, וגם לא מתני צברייתא ליהפך דהרי צמלטער מיידי החנא. זכו טופס כירי ולא זכר צפוקקיס וגם רבינו לא זכר צבאריכותא שאלטער אלא קתס דחזא צחלמא ופשט מהצרייתא דחי מלטער כר חלמא דלא מפליג ולא כהירו. וליל דלפי שהביא כירי לשון הצרייתא על מעותיו של אביו הוא דאפשר לחלק כריי, אבל לפי התוספתא שהביא רבינו על מעות של מעייש, ויכר יותר שכן בן שאפי ניוחא שיש צחלוס דיצ מכימ צכא שמלטער וחמי צוכ הפרט של מעות מעייש נראין דברי אמת, מכימ לא חש החנא, ושפיר יש להוכיח שאין חילוק בדבר. ואולי נאמח רבינו צגמרא דילן הכי על מעות מעייש, וגם כי ייל דכירי לא קאמר אלא מאן דעצד יאות, היינו הרולה להחמיר צמילי דחסידות, ולא שדינא הכי. ועי צקי משיבת נפש קיי ליכ לעיני היתר עגונכ עפיי חלוס שמוכיח אמיתותו, וכבר כתבנו קיי נייא אות טי דעת הרמב"ם זיל דלא צעינ להוליא מחזקת איא שני עדים כמו דבר צצממון, אלא יש לקמוך עיד המוכיח להחיר עייש, ולא כן דעת הרמב"ם זיל. ועי קפר חקידים קיי תשכ"ז שכי דבא דחלומות לימ ולימ היינו מה שאינו נוגע לכבוד המת, אבל אש המת צא צחלוס לכבוד עלמו אינו כן.

כשם שאיח לכיות לצר צלא תבן כך איח לכיות חלוס צלא דיצ, וביאך מלינו כמכ חלומות כולו לודק, כא לייך דודאי אפשר צר צלא תבן גיכ אחר שזכר וכוה נקי, אלא הייפ צלא תבן מלפניו, וכך כל חלוס לודק קודם חלוס האמת כי כמכ דיצ, וכייכ הקפורני ריש פי זז. ומכימ שפיר אמרו חז"ל צנדרים והוצא לעול, דילמא מישאל דחזא כוי דיצ, דכייך דכיון דעייכ לריך לכיות. כבר עם התבן, וכשאלו רואין צר אין מוכרח שהוא מזהר יפכ ואפשר שעוד יש צו תבן, וכיי מיי יודע שאין צו צעלמו דיצ מעורבצים. יי מדאשכח כולה מילתא קושטא כוי. כא עשיטא דעפיי חלוס שמגיע להקדש וכדומה אין מוילאין ממון, ודוקא נדוי דקיס לחז"ל שאין מראיס חלוס כזכ לשוא, וכמו כמכ חלומות דפי כרואה דקיס לכו שהוא מראה הכי והכי. והא שנסחפקו הרשב"א ורי"ן פורים די חי צנדר צחלוס, היינו משום דנדוי מיקרי גיכ נדר כמו צכא דסנהדרין די קייח הותר כנדר כוי [ועי] מעייכ קיי לי אות כי דנדר ממש היי, וחד מחתא נינהו צכמכ דברים, אבל צשאר חלומות ודאי אין לעשות על פיהם, מיכו מדאשכח מילתא כולה קושטא היי קושטא הוא. ואטיג שכבר למדנו מיוקפ שאין ראוי מחלק על חזירו, מכימ כא אפשר לכיות אמיתי גיכ ויכירים שגם זכ אמת, והביא רבינו דקב והקדש ומעשר ודפלוני דיש צכס ספקו להקל ויש מהס להחמיר וככולכו מקתפקא לן. ותשצין חייב כי לחלק צין ספק ממון דאזיל צחר חזקב צין נדוי דאסורה הוא, וספק להחמיר כיון שאפשר להחיר, ולדבריו זיל אס ראה צחלוס שזכ סלצ וכדומה

דאירו מאן דמחייב שמתא. דאלו לא מחייב שמתא אין צדווי ממש. לימ צדווי היחוד וכדאי צמייך די יי צעוצדא דרשב"ל דכוי מנטר פרדקא כוי חיל נדוי שלך אינו